

כללי

שמירת העיניים

על אבותינו נגזר להיות ארבע מאות שנה במצרים, וחשבון זה, אמרו חז"ל מתחיל בלידת יצחק. ויש לשאול, מדוע התעכבה הגזירה כ"כ הרבה שנים, עד שנעשו לשבעים נפש?

ובספר "אהבת חיים" כתב על כך, כי ירידת מצרים מטרתה, כידוע, לזכך ולטהר את ישראל, והתיקון הזה לא היה מושלם אילולי היו מתקנים את ענין ה"עין". שהרי החטא הראשון בעולם שממנו נתהווה הגלות ושבעים (עין) אומות, היה ב"עין", שנאמר "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעיניים" ועל כן הוצרכו ישראל לגלות לבין שבעים אומות לתקן חטא זה.

אמר קהלת "טוב מראה עיניים מהלך נפש" ואמרו ע"כ חז"ל (יומא עד:): אמר ריש לקיש טוב מראה עיניים באשה, מגופה של עבירה. וכתב ע"כ הבני יששכר כי רבים המון העם החושבים כי היא חסידות יתירה (בלשונם: "קיצוניים") ואינם נזהרים בהסתכלות בנשים, ומקרא מלא דבר הכתוב ומשלשים אנו אותו בכל יום "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ואמר קהלת "טוב מראה עיניים" וגו' וכתב ע"כ רש"י טוב ליצה"ר להחטיא בני אדם במראה עיניים יותר מגופו של מעשה.

ומעשה שהיה עם הצדיק רבי משה מפשעווארסק זצוק"ל שהיה סופר וקדושתו הנוראה בכתיבת סת"ם אין לשער, וגדולי זמנו היו מהדרים להשתמש אך ורק בכתיבתו הקדושה. פעם נסע הוא דרך העיר בראד, ובהגיעו למלון באו רוב אנשי העיר לקבלו, ולהתברך מפיו. ביניהם היה נגיד א' שניצב בעזות מצח מול הצדיק, ופנה אליו ואמר לו "כבוד הרב, שאלה לי אליך, אך דע לך! כי אם לא תספקני בתשובתך, אדע שכולכם רמאים ושקרנים וכת מתחזים" הרגיעו הצדיק ואמר לו "שאל בני, שאל" התרכך הלה ואמר לו, "לפני שבועות אחדים, שבת בעירינו אחד מהגדולים, והתקבצו אליו חסידים הרבה, וכדרכם הרעישו עולם ומלואו. ובזמן סעודה שלישית, אמרתי אסורה נא ואראה את כת המשתגעים הללו לראות בפחזותם, והנה מיד שהגעתי פתח רבם את פיו ואמר "הנה נואף בא אל הבית" ואני יודע בעצמי שחלילה אין בי שמץ מהענין הזה, והאריך הנגיד בדברי לעג ובז על החסידים ורבותיהם.

נשא רבי משה את עיניו השמימה והתפלל לקב"ה שיתן בפיו מענה נכון, לענות לו דבר דבור על אופניו. לאחר מכן צדו עיניו גמרא שהיתה מונחת על שלחנו, פתחה הצדיק, ונגלה לעיניו המאמר הנ"ל, טוב מראה עיניים וכו'. שמח רבי משה, והראה לנגיד את מאמר חז"ל, ואמר לו מן הסתם ביום שב"ק הסתובבת ברחובות העיר ועיניך שוטטו אנה ואנה, והצדיק הלזה ראה כי קליפת הניאוף שורה עליך, ועל כן חשבת כי זך אתה, שהרי לא ידעת חומרת איסור הראיה. קיבל הנגיד את דברי הצדיק, ותיקן את מעשיו.

מסיים ה"אהבת חיים" על כך, כי ידוע שהעין ישנו את כל העולם כולו. הלובן הוא ים האוקיינוס, והשחור, הוא היבשה. האישון שבתוכו, מסמל את ארץ ישראל ירושלים וקודש הקדשים. נמצא הפוגם בעיניו, פוגם הוא בכל העולם כולו רח"ל.

מקור: לקח טוב